

Zpráva Europolu o situaci a trendech v oblasti terorismu **(TE-SAT European Union Terrorism Situation and Trend Report)**

Zdroj: <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/threat-terrorism-in-eu-became-more-complex-in-2018>

Autor: Europol

Dokument komplexně popisuje problematiku terorismu v roce 2018, spolu s analýzou předpokládaných trendů jejího vývoje. Je zaměřen na situaci v rámci Evropské unie, ale obsahuje také informace o situaci v jiných částech světa (Afghánistán, Irák, Libye, Sýrie, Egypt, Arabský poloostrov, Amerika, Austrálie, západní Balkán, Rusko, Kavkaz, Střední Asie, Somálsko, východní Afrika, západní Afrika a jihovýchodní Asie).

Z hlediska celkového kontextu je pozice České republiky téměř zanedbatelná. Z údajů obsažených v dokumentu totiž vyplývá, že v roce 2018 zde nedošlo k žádnému teroristickému útoku. Je zde konstatováno pouze odsouzení dvou osob pro tento typ kriminality, průměrná délka trestu byla tři roky.

Dokument obsahuje zejména tato hlediska:

- počty útoků,
- způsoby a typy teroristických útoků,
- počty obětí v jednotlivých zemích,
- teritoriální hlediska,
- charakteristika zásadních teroristických útoků,
- statistika uvězněných a odsouzených osob,
- protiteroristická legislativa vybraných zemí (Rakousko, Litva, Finsko, Lucembursko, Slovensko, Švédsko, Velká Británie),
- způsoby a formy financování terorismu (Hawala, neziskové organizace),
- zbraňové nástroje terorismu (výbušniny, zbraně kybernetické, chemické, biologické, radiologické, jaderné),
- protiopatření,
- metodologie.

Terorismus je zde současně popisován také z ideologických z hledisek:

- **Jihad.**

Džihádistické teroristické činy jsou ty, které jsou spáchány na základě myšlenkového souboru, který odmítá demokracii z náboženských důvodů a používá historické srovnání s křižáckými výpravami středověku k popisu současných situací, ve kterých se věří, že sunnitský islám čelí křižácké alianci složený ze Shi'is, křesťanů a Židů.

- **Extrémní pravice.**

Pravicové teroristické organizace se snaží změnit celý politický, sociální a ekonomický systém na extremistickém pravicovém modelu. Základním konceptem pravicového extremismu je suprenacismus nebo myšlenka, že určitá skupina lidí sdílejících společný prvek (národ, rasa, kultura atd.) je nadřazena všem ostatním lidem. Když se skupina vidí ve svrchovaném postavení, považuje za své přirozené právo vládnout nad zbytkem obyvatelstva. Rasistické chování, autoritářství, xenofobie a nepřátelství vůči imigraci jsou běžně nalezeny v pravicových extremistech. Pravicový terorismus označuje využívání teroristického násilí pravicovými skupinami. Varianty pravicových extremistických skupin jsou neoNazi, neo-fašistické a ultra-nacionalistické formace.

- **Extrémní levice a anarchismus.**

Levicové teroristické skupiny se snaží nahradit celý politický, sociální ekonomický systém státu zavedením komunistické nebo socialistické struktury a beztřídní společnosti. Jejich ideologie je často marxisticko-leninská. Podkategorie levicového extremismu je anarchistický terorismus, který podporuje revoluční, antikapitalistickou a antiautoritářskou agendu. Příklady levicových teroristických skupin jsou Ital Brigate Rosse (Red Brigades) a Řecká revoluční organizace 17. listopadu.

- **Etno-nacionalistický a separatistický terorismus, zejména Ukrajina, Španělsko, Turecko.**

Etno-nacionalistické a separatistické teroristické skupiny jsou motivovány nacionalismem, etnicitou anebo náboženstvím. Separatistické skupiny usilují o vyčlenění „státu“ z větší země nebo z území, které je připojuje, z jedné země do druhé. Levicové nebo pravicové ideologické prvky nejsou v těchto typech skupin neobvyklé. Do této kategorie spadají irská republikánská armáda (IRA), baskické ETA a kurdské organizace PKK.

- **Individuální („jednomístný“) terorismus.**

Jednomístné extremistické skupiny mají za cíl změnit konkrétní politiku nebo praxi, na rozdíl od nahrazení celého politického, sociálního a ekonomického systému ve společnosti. Skupiny v této kategorii se obvykle zabývají právy zvířat, ochranou životního prostředí, kampaněmi proti potratům atd. Příklady skupin v této kategorii jsou Front Liberation Front (ELF) a Front Liberation Front (ALF).

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

Celkově je konstatováno, že v roce 2018 představoval terorismus i nadále významnou bezpečnostní hrozbu v členských státech EU. Ve srovnání s rokem 2017 počet útoků a obětí v EU sice výrazně poklesl, počet odhalených džihádistických teroristických spiknutí se však podstatně zvýšil. Úroveň hrozby terorismu se proto nezmensila; pokud se něco stalo, stalo se složitějším.

Znepokojující je rostoucí polarizace a vzestup extremistických názorů. EU proto musí více než kdy jindy pokračovat ve svých protiteroristických opatřeních, v oblasti sdílení informací a spolupráce při vymáhání práva na místě i na internetu, s zásadní podporou Europolu. V důsledku teroristických útoků v EU v roce 2018 přišlo o život třináct lidí. Všechny útoky byly džihádistické povahy a spáchali je jednotlivci jednající sami, zaměřující se na civilisty a na symboly autority.

Kromě dokončených útoků oznámily členské státy EU 16 zmařených džihádistických teroristických spiknutí, které ilustrují účinnost boje proti terorismu. Značný počet zmařených útoků a takzvaný neustálý záměr islámského státu spáchat útoky mimo konfliktní zóny ukazují, že úroveň hrozeb v celé EU zůstává vysoká.

Tři zmařená teroristická spiknutí v EU v roce 2018 zahrnovala pokus o výrobu a používání výbušnin a chemických nebo biologických materiálů. Došlo také ke zvýšení používání pyrotechnických směsí pro výrobu výbušných zařízení v džihádistických parcelách. Byl pozorován obecný nárůst propagandy CBRN teroristů, konzultace a hrozby a snížila se bariéra pro získávání znalostí o používání CBRN zbraní.

Celkem členské státy EU v roce 2018 informovaly o 129 zmařených, neúspěšných a dokončených teroristických útocích. Celkový počet útoků se po prudkém nárůstu v roce 2017 snížil (205), a to především z důvodu poklesu hlášených incidentů, souvisejících s etno-nacionalistickými a separatistickými incidenty. Etno-nacionalistické a separatistické teroristické útoky však stále značně převyšují jiné typy teroristických útoků (83 ze 129).

V roce 2018 bylo v EU v roce 2018 zatčeno celkem 1 056 osob za podezření z trestných činů souvisejících s terorismem (2017: 1 219). Jedna pětina z nich byly ženy. Počet zatčení spojených s pravicovým terorismem zůstal poměrně nízký (44 v roce 2018) a byl omezen na malý počet zemí, ale již potřetí v řadě se zvýšil, což se v průběhu druhého roku v řadě zdvojnásobilo (2016: 12, 2017: 20). Pravicoví extremisté se živí obavami z pokusů o islamizaci společnosti a ztráty národní identity. Násilná pravicová extremistická scéna je v členských státech EU velmi různorodá.

Co se týče pokusů o terorismus uzavřených v roce 2018, odsouzení džihádistického terorismu zůstalo nejpočetnější, současně došlo k výraznému růstu odsouzení za levicový a pravicový terorismus.

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

Počet evropských zahraničních teroristických bojovníků, kteří cestují nebo se pokoušejí cestovat do konfliktních zón, byl v roce 2018 velmi nízký. Zaměření džihádistických sítí se přesunulo k provádění činností v rámci EU.

Stovky evropských občanů, včetně žen a nezletilých, zejména velmi mladého věku, zůstávají ve vazbě v irácké a syrské konfliktní zóně. Zatímco nezletilí jsou v podstatě oběťmi, členské státy EU se obávají, že byly vystaveny indoktrinaci a školení na bývalých územích IS a mohou představovat potenciální hrozbu do budoucna.

Mimo Evropu al-Káida pokračovala ve posilování vlivu v oblastech konfliktu. Islámskému státu se dařilo udržet online přítomnost především díky neoficiálním podpůrným sítím a sympatizujícím médiím.

I když internetová propaganda IS zůstala technologicky vyspělá a hackeři byli znalí šifrovaných komunikačních nástrojů, schopnosti a techniky kybernetického útoku skupin byly rudimentární. V roce 2018 se navíc neobjevila žádná jiná teroristická skupina s prokázanou schopností provádět účinné kybernetické útoky.

Europol bojuje proti terorismu.

V rámci Europolu funguje řada specializovaných center a složek, jejichž fungování má zajistit účinnou reakci na neustále se měnící vývoj v oblasti terorismu. Globálním cílem těchto center a složek je efektivní reakce na stále existující hrozby, společně s nutností povýšit evropskou přeshraniční spolupráci na vyšší úroveň.

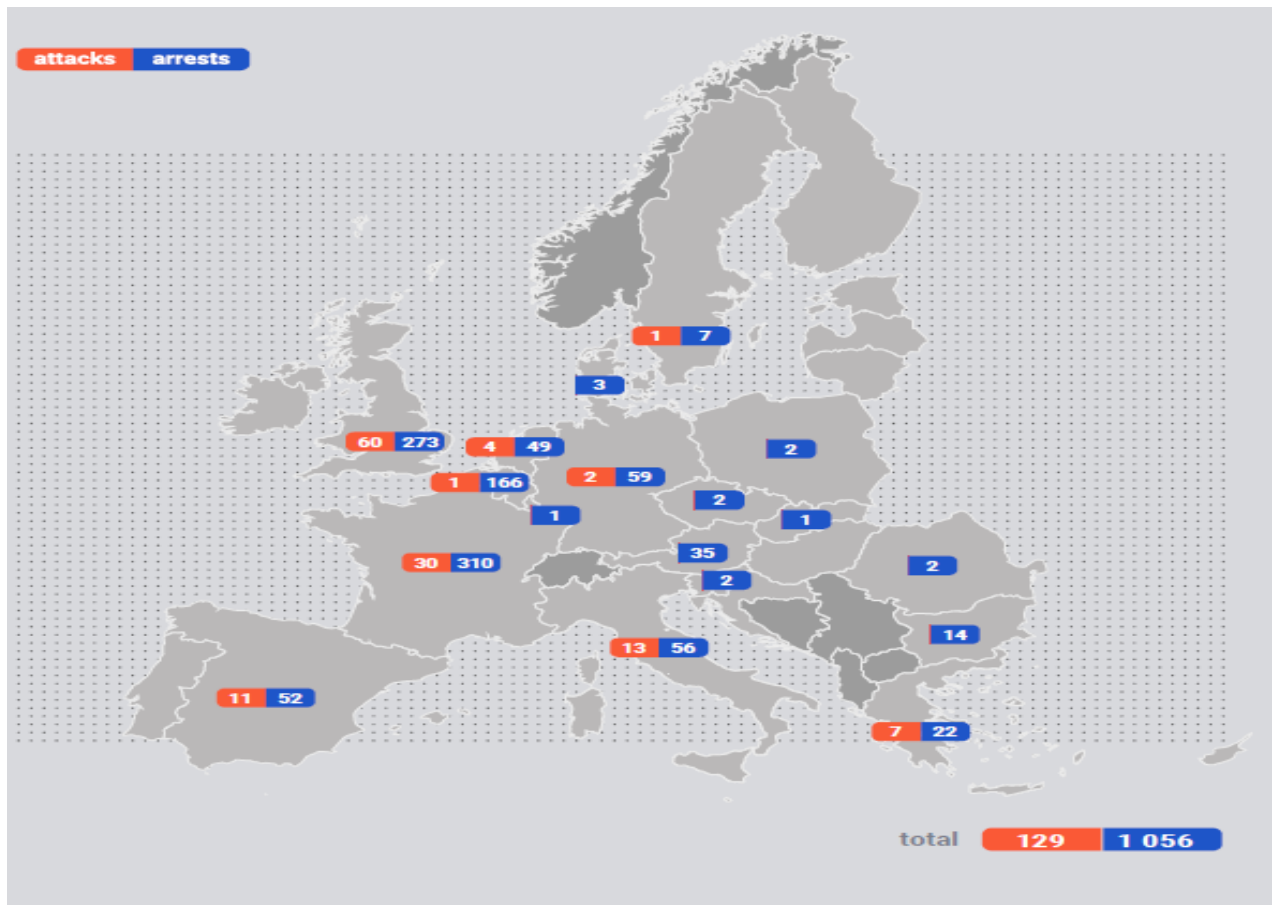
Materiál blíže charakterizuje jejich činnost, která pokrývá celé spektrum typů teroristických hrozeb. Podstata činnosti vyplývá z názvu těchto organizačních jednotek:

- **EIS** Informační systém Europolu,
- **ECTC** Evropské centrum pro boj proti terorismu,
- **EC3** Evropské centrum pro kyberkriminalitu,
- **SIENA** Bezpečná aplikace pro výměnu informací,
- **EMRT** Evropský tým pro reakci na mimořádné události,
- **AWF** Pracovní soubor pro analýzu terorismu,
- **TFTP** Program sledování financování terorismu,
- **EU IRU** Internetová referentská jednotka EU,
- **EOD** Evropská likvidace výbušného materiálu,
- **CT JLT** Společný styčný tým pro boj proti terorismu,
- **INTCEN** Středisko pro analýzu zpravodajských informací EU.

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

1) Mapa teroristických útoků.

2) Počet teroristických útoků.

Member State	Jihadist terrorism	Left-wing terrorism	Right-wing terrorism	Ethno-nationalist and separatist terrorism	Single-issue terrorism	Not specified	Total
Belgium	1	-	-	-	-	-	1
France	10	-	-	20	-	-	30
Germany	2	-	-	-	-	-	2
Greece	-	6	-	-	-	-	7
Italy	1	10	1	-	1	-	13
Netherlands	4	-	-	-	-	1	4
Spain	1	3	-	7	-	-	11
Sweden	1	-	-	-	-	-	1
United Kingdom	4	-	-	56	-	-	60
Total	24	19	1	83	1	1	129

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

3) Počet zatčených pachatelů.

Member State	Jihadist terrorism	Right-wing terrorism	Left-wing terrorism	Ethno-nationalist and separatist terrorism	Singe-issue terrorism	Not specified	Total
Austria	35	-	-	-	-	-	35
Belgium	17	-	-	-	-	149	166*
Bulgaria	14	-	-	-	-	-	14
Czechia	-	1	-	-	1	-	2
Denmark	3	-	-	-	-	-	3
France	273	32	3	2	-	-	310
Germany	43	8	-	5	-	3	59
Greece	2	-	20	-	-	-	22
Italy	40	1	8	2	-	5	56
Luxembourg	1	-	-	-	-	-	1
The Netherlands	45	2	-	1	-	1	49
Poland	-	-	-	-	-	2	2
Slovakia	-	-	-	-	1	-	1
Slovenia	-	-	-	-	1	1	2
Spain	29	-	3	20	-	-	52
Sweden	7	-	-	-	-	-	7
Romania	2	-	-	-	-	-	2
United Kingdom	-	-	-	-	-	273	273**
Total	511	44	34	30	3	434	1056

MBIMEZINÁRODNÍ
BEZPEČNOSTNÍ
INSTITUT

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

4) Počet rozsudků.

Member State	Jihadist terrorism	Ethno-nationalist and separatist terrorism	Left-wing terrorism	Right-wing terrorism	Not specified	Total
Austria	35	1	-	-	-	36
Belgium	76	4	-	-	-	80
Bulgaria	1	-	-	-	-	1
Czechia	1	-	5	-	1	7
Denmark	5	-	-	-	1	6
Finland	1	-	-	-	-	1
France	123	18	-	-	-	141
Germany	38	2	-	17	-	57
Greece	-	-	33	-	-	33
Hungary	2	-	-	-	1	3
Italy	15	-	-	-	-	15
Lithuania	-	-	-	-	10	10
The Netherlands	32	-	-	5	-	37
Slovenia	1	-	-	-	-	1
Spain	68	40	8	-	4	120
Sweden	1	-	-	-	-	1
United Kingdom*	-	-	-	-	115	115
Total	399	65	46	22	132	664